

Supraśl. Widok na klasztor od strony miasta
Supraśl. View at Monastery, side from town
Supraśl. Sicht auf das Kloster von der Stadt aus

SUPRAŚL

*W rysunkach
Władysława Pietruka*

SUPRAŚL

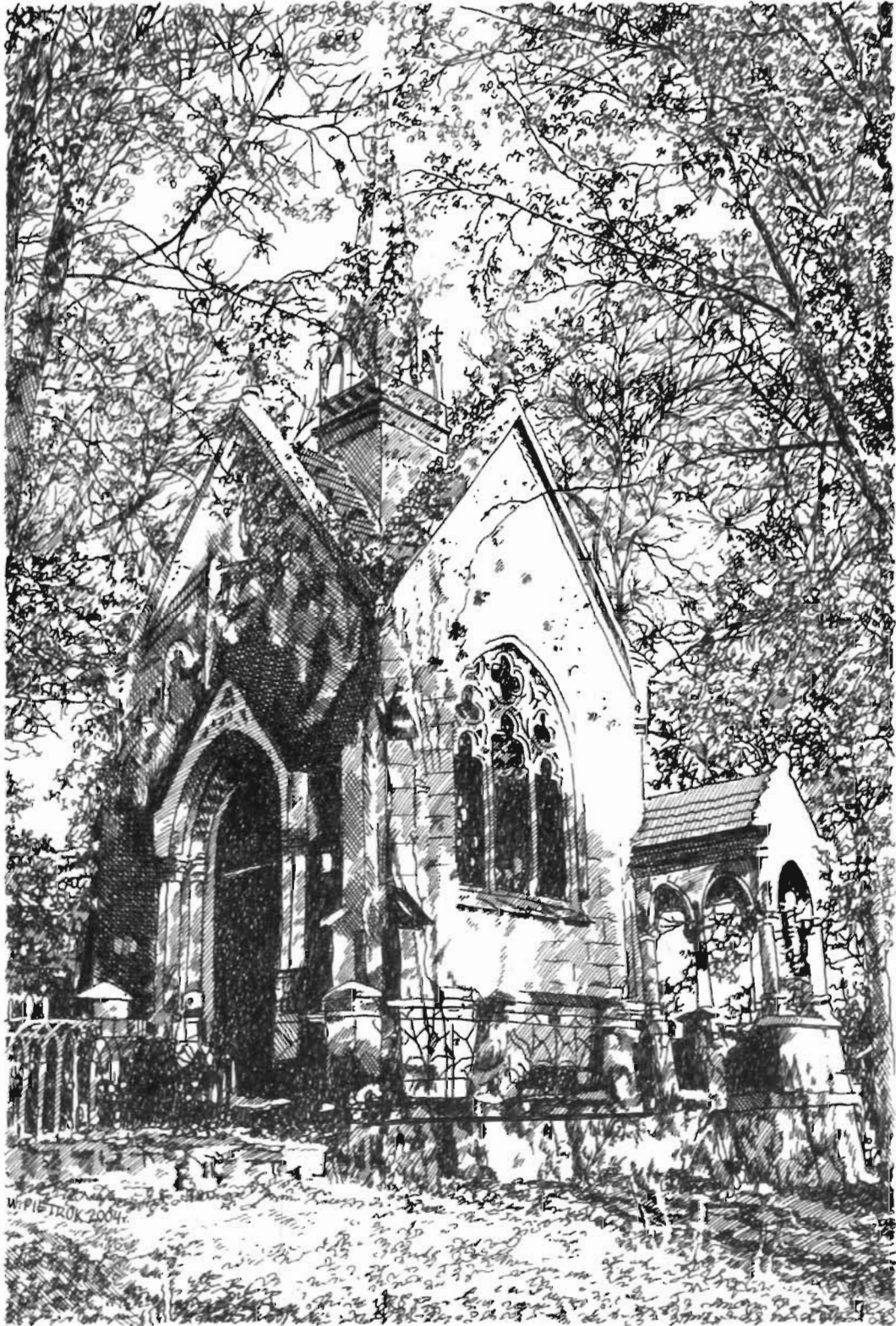
*W rysunkach
Władysława Pietruka*

Władysław Pietruk

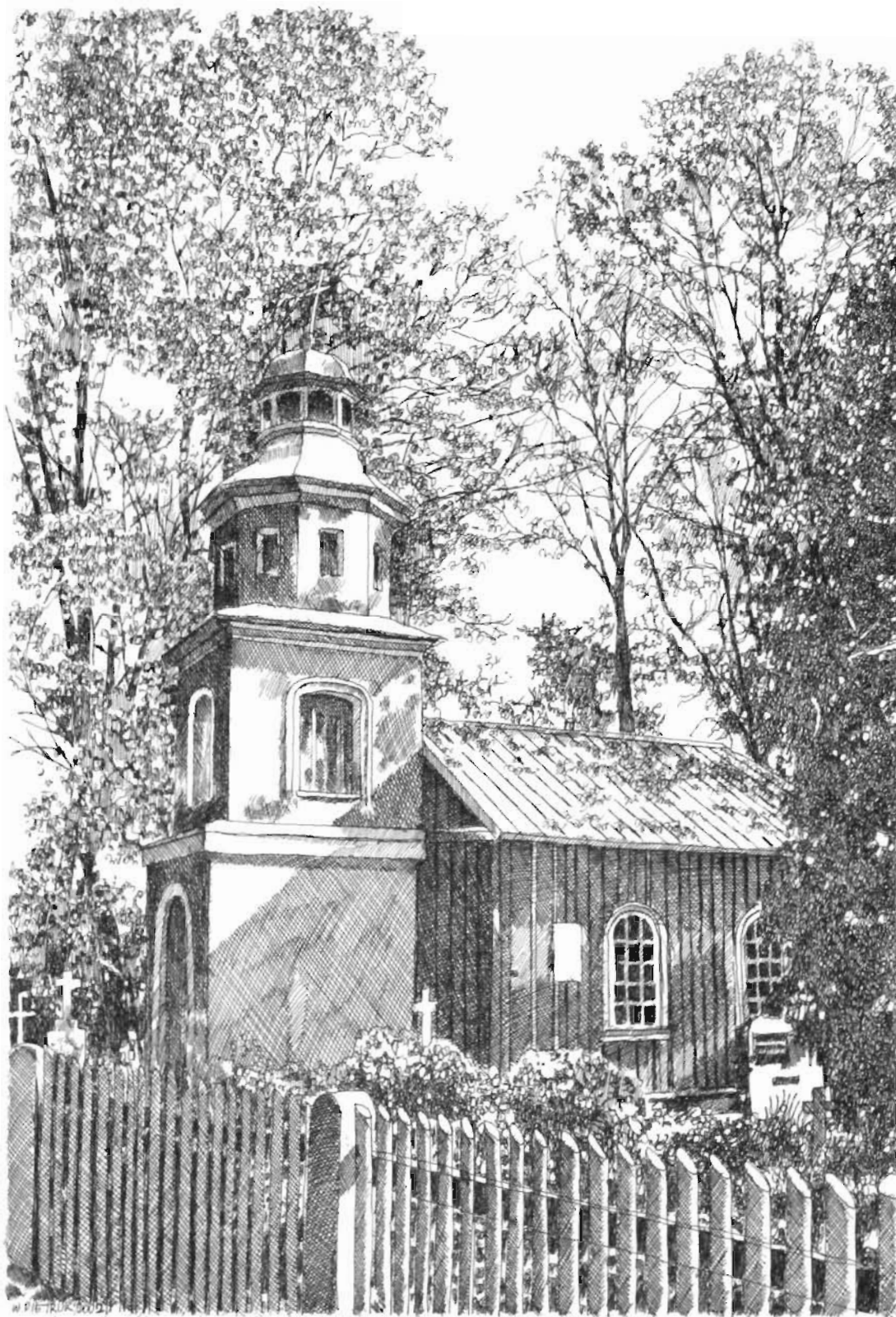
Białystok 2005

Supraśl. Cerkiew Zwiastowania Najświętszej Marii Panny
Supraśl. Orthodox Church – Annunciation Maiden Mary
Supraśl. Orthodoxe Mariä Verkündigungskirche

Supraśl. Neogotycka kaplica grobowa Bucholtzów
Supraśl. Neogotic Bucholtz chapel tomb
Supraśl. Neogotische Grabkapelle der Familie Buchholz

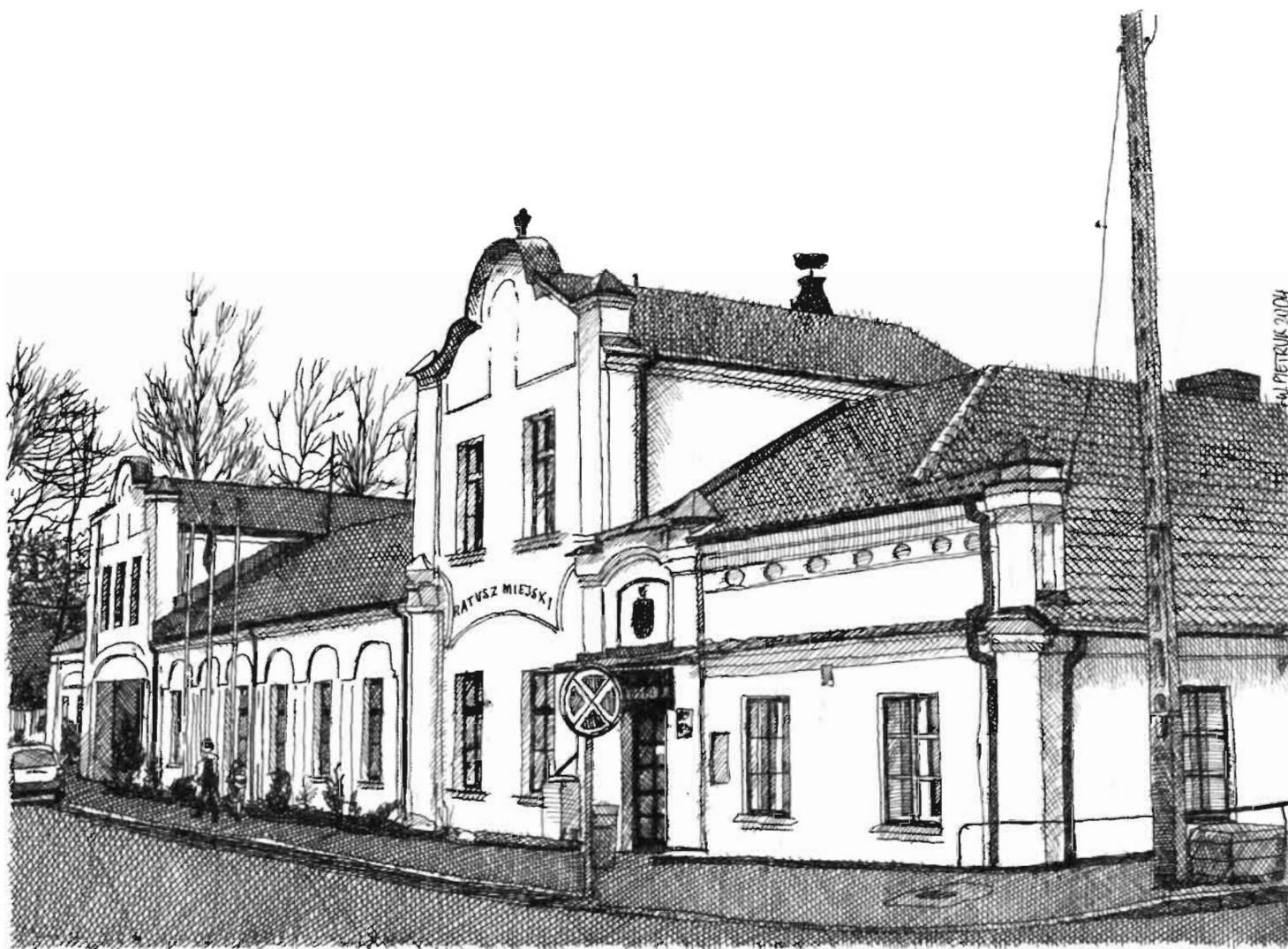
Supraśl. Kaplica cmentarna pod wezwaniem Wszystkich Świętych
Supraśl. Chapel cemetery under all invocation Holy
Supraśl. Friedhofskapelle der Allerheiligen

Supraśl. Kościół katolicki pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski (dawny kościół ewangelicki)
Supraśl. Catholic Church – Divine King Polish Mother (former Evangelic church)
Supraśl. Katholische Kirche der Gottesmutter der Königin von Polen (ehemalige evangelische Kirche)

Supraśl. Pałac Bucholtzów - obecnie Liceum Sztuk Plastycznych
Supraśl. Bucholtz Palace - High Art. School
Supraśl. Bucholtz-Palais - z. Z. Lyzeum für Bildende Kunst

Supraśl. Ratusz Miejski (dawniej Szkoła Powszechna)
Supraśl. City-hall (former Universal School)
Supraśl. Stadtrathaus (ehemalige Grundschule)

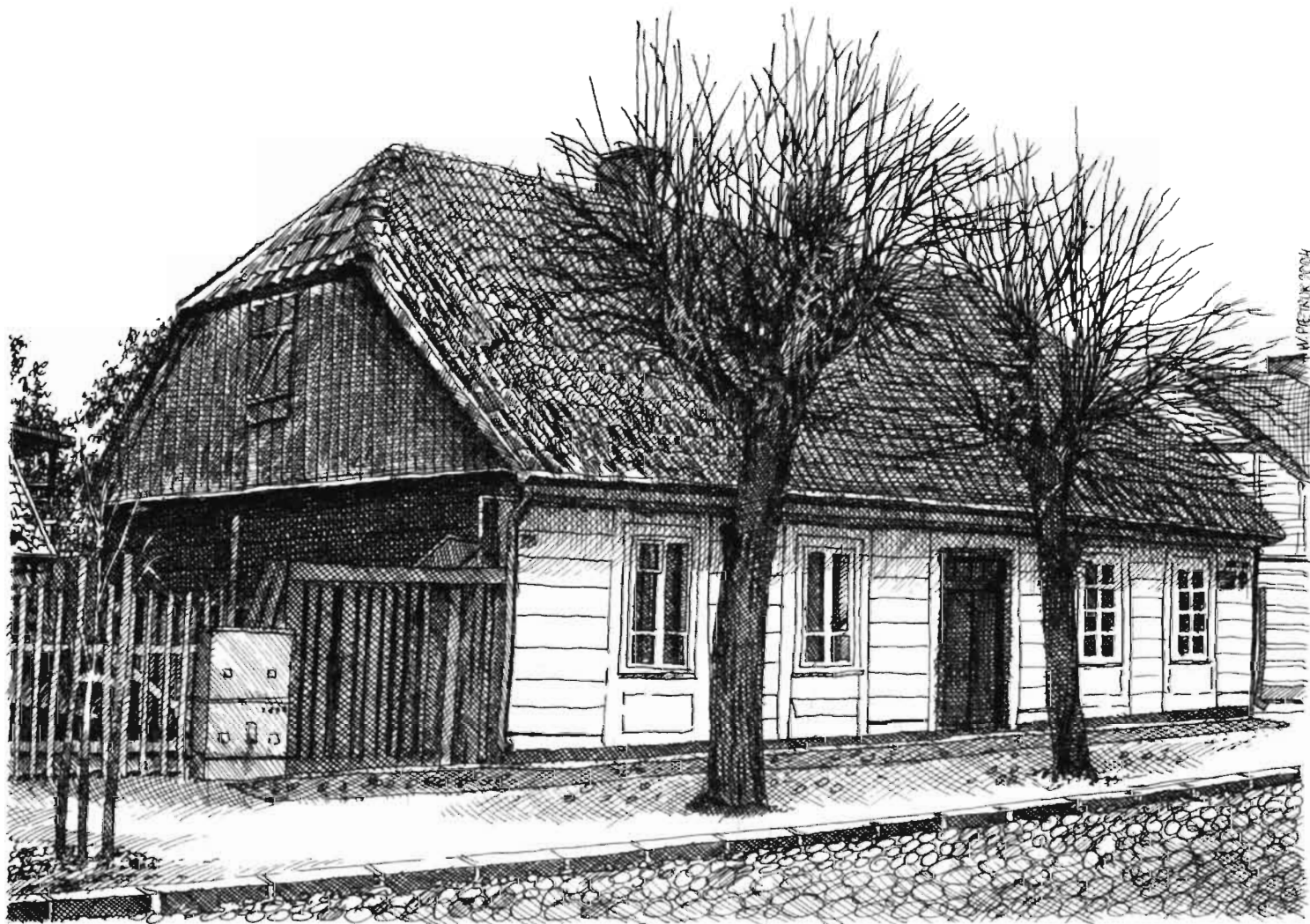
Supraśl. Widok na klasztor od strony miasta
Supraśl. View at Monastery, side from town
Supraśl. Sicht auf das Kloster von der Stadt aus

Supraśl. Dom ogrodnika - „Stara poczta”
Supraśl. Garden's house - „Old post”
Supraśl. Gärtnerhaus - „Alte Post”

Supraśl. Ulica 3 Maja z domami tkaczy
Supraśl. The 3rd May Street with Houses of Weavers
Supraśl. 3-Mai-Straße mit Weberhäusern

Supraśl. Dom tkacza z ulicy 3 Maja
Supraśl. Weaver's house from the 3th May Street
Supraśl. Weberhaus aus der 3-Mai-Straße

Supraśl. Kościół katolicki Św. Trójcy
Supraśl. Catholic Church – Holy Trinity
Supraśl. Katholische Dreifaltigkeitskirche

Urokliwe miasteczko **Supraśl** położone nad rzeką Supraśl, otoczone kompleksami leśnymi Puszczy Knyszyńskiej (15 km od Białegostoku). Przez pięć wieków mieszały się tu kultury, nacje i wyznania.

W 1498 roku Aleksander Chodkiewicz - wojewoda nowogródzki i marszałek Wielkiego Księstwa Litewskiego wraz z arcybiskupem smoleńskim Józefem Sołtanem ufundowali tu klasztor (Monastyr), który zapoczątkował powstanie osady przyklasztornej a później przyczynił się do powstania i rozwoju miasta. Drugim ważnym faktem historycznym, który zdecydował o obecnym wyglądzie miasta było wprowadzenie granicy celnej między Królestwem Polskim a Cesarstwem Rosyjskim. Wysokie opłaty celne spowodowały, iż wielu fabrykantów przemysłu włókienniczego przeniósł się z Łodzi do obwodu białostockiego. Pierwszym, który w 1833 roku przybył do Supraśla, był Wilhelm Fryderyk Zachert. Przemysłowiec ten na przełomie wieków stworzył z małej osady miejscowość o nowoczesnym układzie urbanistycznym - liczącą ponad trzy tysiące mieszkańców. Do Supraśla przybywają też inni przemysłowcy: Aunert, Bucholtz, Alt, Reich i Jansen.

Prężnie rozwijający się Supraśl stał się miejscem wypoczynku dla białostoczian i turystów z innych stron Polski. Turyści korzystali z mikroklimatu puszczańskiej osady. Powstały w tym okresie parki, restauracje, obiekty sportowe z kortami tenisowymi.

Z tamtego okresu dynamicznego rozwoju Supraśla pozostało wiele zabytków, a w centrum miasta zachował się niezmienny układ przestrzenny (rynek miejski z wychodzącymi z niego uliczkami), eklektyczny pałac Bucholtzów (Liceum Sztuk Plastycznych w Supraślu), Dom Ogrodnika (w którym mieszkali ogrodnicy klasztorni), Szkoła Powszechna w Supraślu (obecnie Ratusz Miejski), ulica 3 Maja z domami tkaczy, kościół katolicki Św. Trójcy z 1861 r., kościół ewangelicki zbudowany w 1885 roku (obecnie kościół katolicki - od 1990 roku).

Interesujące są także supraskie cmentarze: katolicki z XIX-wieczną kaplicą cmentarną pod wezwaniem Wszystkich Świętych i ewangelicki z klasycystycznym grobowcem rodziny Zachertów i neogotyckie mauzoleum rodziny Bucholtzów, w Podsupraślu zaś cmentarz prawosławny z cerkwią pod wezwaniem św. Jerzego Męczennika.

Wydając teczkę z rysunkami Supraśla chciałem pokazać piękno tego miasta (w którym jako uczeń Liceum Sztuk Plastycznych (w latach 1968/1973) miałem okazję mieszkać).

Supraśl uzyskał w 1997 roku status uzdrowiska (uzdrowisko nizinne, klimatyczne, borowinowe). Ten fakt, powinien przyczynić się do rozwoju miasta i pozwoli zachować jego niepowtarzalne piękno.

* * *

Charming town of Supraśl laid down by the Supraśl river, surrounded by forest complexes of Puszcza Knyszyńska (15 km from Białystok) For five centuries different cultures, nations, religious were mixing there.

In 1498 Aleksander Chodkiewicz - governor of the Nowogródek province and Marshal of The Great Lithuanian Principality with Archbishop of Smoleńsk Józef Sołtan founded a monastery. This fact was the beginning of the village and later-a town. Second fact from Supraśl history is custom border between Kingdom of Poland and Russian Empire. High duty prices caused that many textile industry owners moved from Łódź to Białystok's district. The first industrialist who came to Supraśl was Wilhelm Fryderyk Zachert, who transformed small settlement to modern, urban town with 3000 citizens. Besides to Supraśl came new industrialists: Aunert, Alt, Reich, and Jansen.

Fast growing Supraśl became the center of recreation for citizens of Białystok and tourists from all-over of Poland whose used microclimate of pine forest. Tourists took the opportunities to relax in pine woods, parks, restaurants and sport objects with tennis courts.

The souvenirs from that fast-growth times are many monuments in Supraśl. In the center of town the spatial match like city-market with streets adjacent to it, Eclectic Bucholtz Palace, The House of Gardener, Elementary School, The 3rd May Street with Houses of Weavers, Catholic Church-Trinity Holy' 1861, Evangelical Church rebuilt in 1885 (now Catholic Church from 1990).

There are too interesting cmenteries: Catholic chapel from XIX century under all invocation Holy, Evangelic Church with classical tomb of Zechert family, neogotic under invocation of Holy martyr Jerzy.

By publishing this fotogfaphical relation I want to show the beauty of Supraśl (where I lived and studied in 1968/1973 in Graphic Art School).

Supraśl obtained Spa Statement in 2001. This Fact should cause that town will grow lager with the unrepeatabe beauty.

Copyright by Władysław Pietruk, Białystok 2005

Wydął:
Władysław Pietruk

15-674 Białystok, ul. Zielonogórska 3 m. 42
Tel. (085) 6611189, e-mail: w.pietruk@wp.pl